

UN CAZ DE REVOLUȚIE PAȘNICĂ: DECEMBRIE 1989 LA RÂMNICU VÂLCEA

Andrei POPA*

* Cercetător Științific Dr. – Institutul Revoluției Române din Decembrie 1989, București (România)

E-mail: andy_popa19@yahoo.com

Abstract

The Romanian Revolution of December 1989 was predominantly violent, leading to numerous casualties in the pursuit of freedom and the removal of the Ceaușescu regime. However, there were also cases in which loss of life was avoided, making a peaceful transition to a democratic society possible. Such was the case in Râmnicu Vâlcea, where the Revolution broke out on December 22, 1989, after the Ceaușescu couple fled Bucharest. In the following period, the revolutionaries, together with the army, organized themselves to form a new local administration, which joined the Council of the National Salvation Front. At the same time, as in the rest of the country, the so-called “terrorist phenomenon” was also felt in Râmnicu Vâlcea, through the spread of false information intended to destabilize the situation in the city and the wider Vâlcea county. However, thanks to the new administration formed by the revolutionaries, the danger was averted and bloodshed was avoided. Therefore, the Revolution in Râmnicu Vâlcea was peaceful, leading to the removal of the communist regime at the local level and its replacement with a democratic system. The aim of this study is to present how these events unfolded.

Due to the extremely limited historiographical attention given to the Revolution in Râmnicu Vâlcea, this article relies on a small number of available sources, all subjected to critical scrutiny. The lack of archival

documentation also contributed to a restricted bibliography. In the absence of diverse documentary materials, these few accounts serve as the only verifiable anchors for reconstructing the local chronology. From a historiographical perspective, the events have been reported with only partial objectivity and subjective nuances; therefore, all included information was selected only after being confirmed by at least two independent sources.

Keywords: FSN, Nicolae Ceaușescu, Râmnicu Vâlcea, Romanian Revolution

Râmnicul în primele zile ale Revoluției

Declanșarea Revoluției Române la Timișoara a avut, inițial, consecințe efemere în orașul Râmnicu Vâlcea. Muncitori protestatari au lansat sute de manifeste în rândul populației locale, ce îndemnau la răsturnarea lui Ceaușescu. În consecință, pe 18 decembrie 1989, autoritățile locale s-au mobilizat prin crearea unor echipe de activiști care urmau să discute, în toate unitățile muncitorești, despre evenimentele de la Timișoara¹. Însă, acestea nu au avut efectul scontat, astfel că în zilele de 20 și 21 decembrie, muncitori au distribuit, în continuare, manifeste, iar pe faleză râului Olănești un grup de tineri a scris „Jos comunismul” și „Jos Ceaușescu”².

Victoria Revoluției din Timișoara l-a determinat pe Ceaușescu să trimită, în orașul de pe Bega, 6.000 de membri ai Gărzilor Patriotice meniți să înăbușe mișcarea anticomunistă ce dobândise puterea. Gărzile erau muncitori din Oltenia, care urmau a fi transportați cu trenurile până în gara din Timișoara. Printre aceștia s-au numărat și muncitori din Râmnicu Vâlcea, care au fost mobilizați, înarmați cu bâte de lemn și imbarcați în 3 trenuri, însoțiți de către secretarii comitetelor de partid din întreprinderi. Însă, ulterior, acestea s-au reîntors în oraș, fără să ajungă la Timișoara³.

După declanșarea Revoluției la Sibiu, în după-amiaza zilei de 21 decembrie 1989, la UM 01036 din Râmnicu Vâlcea s-a primit ordin pentru detașarea în orașul transilvănean a 200 de militari și 50 de cadre pentru protecția unor obiective economice și social-politice din localitate, existând temerea că ar putea fi atacate. Fiecărui soldat i s-a distribuit 150 de cartușe de război. Distanța de 100 km până la Sibiu a fost străbătută în circa 6 ore din

¹ Corneliu Tamaș, *A Treia Revoluție. Câteva zile din decembrie 1989 în județul Vâlcea*, Râmnicu Vâlcea, Editura Conphys, 2006, p. 29.

² Ștefan Prală, *Desfășurarea Revoluției Române din Decembrie 1989 în județul Vâlcea* în Călin T. Matei, *Decembrie fierbinte: Vâlcea '89*, Râmnicu Vâlcea, Editura Almaron, 2004, p. 15.

³ Corneliu Tamaș, *Istoria municipiului Râmnicu-Vâlcea*, Râmnicu Vâlcea, Editura Conphys, 2006, p. 422.

cauza unor defecțiuni. În dimineața de 22 decembrie, detașamentul vâlcean a ajuns la dispozitiv, la UM 01513, unde erau dislocate și alte forțe, ca întăriri pentru locotenent-colonelul Aurel Dragomir⁴.

În contextul manifestării sentimentelor anticomuniste ale populației râmnicene, Manole Bivol, secretarul cu probleme organizatorice al Comitetului Județean de Partid Vâlcea a primit sarcina de a organiza, pe 21 decembrie, la orele prânzului, o mare demonstrație muncitorească la Platforma Chimică Sud, precum și una similară în nordul orașului. Pe modelul celei din București, acestea erau menite să exprime dezaprobarea față de evenimentele de la Timișoara și adeziunea la politica Partidului Comunist și a lui Ceaușescu. În aceeași zi de 21 decembrie 1989, organele de Miliție și Securitate au fost însărcinate de autorități să îl aresteze pe maistrul constructor Vasile Gorun⁵. Acesta fusese condamnat, în octombrie 1981, la trei luni de închisoare, pe care le-a executat la Penitenciarul Colibași, din cauza faptului că a condus o grevă și un marș în fruntea a circa 2.000 de muncitori nemulțumiți că nu își primiseră pâinea pe cartelă de navetist⁶. Însă, Gorun a reușit să scape de arestare, fiind avertizat din timp de șeful de șantier, inginerul Tiberiu Iacob, care fusese însărcinat cu organizarea arestării maistrului⁷. Ulterior, Gorun și echipa lui de zidari au avut un rol important în desfășurarea Revoluției vâlcene.

În dimineața zilei de 22 decembrie, nomenclaturiștii de la sediul județean al PCR au fost informați că în Râmnicu Vâlcea fuseseră difuzate manifeste care cereau populației să vină la orele 15.00 la Comitetul Județean (CJ) – sediul PCR Vâlcea. În consecință, secretarul cu probleme organizatorice, Manole Bivol, care ținea locul prim-secretarei Verona Elena Burtea, internată în spital la București, i-a convocat la ora 09.00 în biroul său pe comandantul garnizoanei din oraș, comandantul Comisariatului Militar și pe șeful de stat major al Gărzilor Patriotice. Se întocmise un plan de apărare cu subunități militare și gărzi patriotice pe mai multe alinamente ale CJ. La ora 11.00, maiorul Ion Tudor a primit ordinele de a apăra Comitetul Județean, cu toate subunitățile militare pe trei alinamente succesive și de a interzice apropierea unor eventuali manifestanți. Însă, secretarul Manole Bivol a fost informat că nu se putea distribui muniție, ci doar armament. În replică, Bivol l-a amenințat pe maiorul Tudor că va răspunde penal, la Curtea Marțială, dacă cineva se va apropia de sediu și i-a ordonat să ia imediat legătura cu eșalonul superior.

⁴ Idem, *A Treia Revoluție...*, p. 30.

⁵ *Ibidem*, p. 36.

⁶ Corneliu Tamaș, *Istoria municipiului Râmnicu-Vâlcea...*, pp. 417-419.

⁷ Idem, *A Treia Revoluție...*, pp. 36-37.

Însă, Tudor nu a acționat, spunând că eșalonul superior nu aproba acest lucru pentru a feri vărsarea de sânge⁸.

De asemenea, la 10.30, la Inspectoratul MAI al județului Vâlcea, s-a primit un telex prin care se cerea ca toate cadrele de Miliție și Securitate din teritoriu să se retragă, iar întregul armament de la cadre să se strângă și să fie depozitat în magazia de armament. Se cerea și ca acesta să nu fie folosit împotriva demonstrațiilor și nici ca acesta să cadă în mâinile insurgenților, pentru a preveni vărsările de sânge⁹.

Izbucnirea Revoluției la Râmnicu Vâlcea

După fuga cuplului Ceaușescu, sediul Comitetului Județean de partid Vâlcea a fost luat cu asalt și ocupat de revoluționarii conduși de Vasile Gorun, însoțit de echipa sa de zidari. El i-a înlăturat din sediu pe activiștii care se ascundeau în clădire, iar Miliția s-a făcut nevăzută. Intrat în sediul Comitetului județean, Gorun a trecut prin toate încăperile, strigând că celor care lucrau în clădire li s-a terminat domnia, iar în biroul prim-secretarului Burtea a afirmat că va face ordine în județ¹⁰. Activiștilor de partid găsiți în sediu li s-au luat cheile de la fișete pentru a nu sustrage documente și, după mai multe ore de la ocuparea clădirii, au fost conduși la casele lor unde li s-a impus să nu le părăsească. Comandantul Gărzilor Patriotice, aflat la rândul său în sediu, a fost cooptat în colectivul de conducere al manifestanților intrați înăuntru. Acest fapt a întărit convingerea demonstrațiilor că Armata îl abandonase pe Ceaușescu și se alăturase revoluționarilor¹¹.

Ulterior, Gorun a luat tabloul lui Ceaușescu de pe perete, zicând: „Hai nea Nicule, că ai stat prea mult agățat în cui”¹² și l-a dat jos. Apoi, a aruncat un borcan pe fereastră, spărgând geamul, și i-a telefonat avocatului Octavian Fieroiu, spunându-i să vină deoarece „aici nu este de mine”¹³. După o jumătate de oră, în clădire s-au mai adunat încă 30 de persoane care strigau „Libertate!” și „Fără violență!”. Avocatul Fieroiu a ajuns în biroul primului secretar, care, între timp, se umpluse cu revoluționarii care îl ocupaseră, alături de Vasile Gorun¹⁴. Confruntat cu această situație, secretarul Manole Bivol a sărit pe

⁸ *Ibidem*, pp. 31-32.

⁹ *Ibidem*, p. 59.

¹⁰ Idem, *Istoria municipiului Râmnicu-Vâlcea...*, p. 423.

¹¹ Ștefan Prală, *op. cit.*, p. 16.

¹² Corneliu Tamaș, *Istoria municipiului Râmnicu-Vâlcea....*, p. 422-423.

¹³ *Ibidem*, p. 423.

¹⁴ Corneliu Tamaș, *A Treia Revoluție....*, p. 40.

fereastra de la parter pentru a scăpa¹⁵. Adunați spontan, cei prezenți, circa 15-20 de persoane, au discutat despre viitoarea administrație a județului. Cătălin Zamfir l-a propus pe maiorul Ion Tudor la conducere, deoarece era cunoscut în rândul rămniceștilor¹⁶. Propunerea a fost acceptată, iar ulterior, la ora 13.13 a fost întocmită o listă cu 30 de nume, pe o hârtie cu titlul „Comitetul provizoriu”. Acesta era format din: maiorul Ion Tudor – președinte, Marian Măciucă – vicepreședinte, Octavian Fieroiu – judecător, Ion Fieroiu, Dan Mihăilescu, Ion Urea, Cătălin Zamfir, Ion Stanciu, Ion Gosa, Mircea Neacșu, Marcel Nedescu, Tudor Toană, etc. Dintre persoanele de pe listă, în după-amiaza aceleiași zile au fost cooptați membrii Biroului Comitetului Județean al FSN, format din: Severin Baciuc – colonel în rezervă, Ion Dârlă – doctor, Ion Feraru – muncitor, Octavian Fieroiu – avocat, Marian Măciucă – economist, Mircea Neacșu – economist, Nicolae Savu – muncitor, Aurelian Pavelescu – profesor, Emil Plăvișu – inginer, Cornel Presură – jurist, Ion Tudor – maior al Ministerului Forțelor Armate¹⁷.

Între timp, în fața Prefecturii și a Casei Științei și Tehnicii din cartierul Ostroveni, se strânseseră mii de oameni care scandau împotriva regimului. Până în seara zilei de 22 decembrie, 15.000 se adunaseră în centrul orașului, iar 5.000 în Ostroveni. Sub impactul panicii, autoritățile locale, Miliția, Securitatea și trupele armate și-au abandonat obiectivele și au fugit din fața manifestanților¹⁸.

Cei pătrunși în sediu au adunat tablourile, cărțile, afișele și toate mijloacele de propagandă pentru a le da foc. La microfonul instalat la una dintre ferestrele ocupate s-au perindat oameni de diverse profesii, care au denunțat abuzurile regimului comunist. Mulțimea a cerut ca noua administrație revoluționară să nu fie cuprinsă din oameni corupți¹⁹.

Miile de manifestanți s-au răzbunat pe autoritățile locale, cunoscute pentru obediența față de regim și desconsiderarea muncitorilor. Ura demonstranților a culminat cu lovirea secretarului cu problemele economice al Comitetului Județean de Partid, care cu greu a scăpat de furia mulțimii. De asemenea, mulțimea a cerut moartea celor care au supervizat distrugerea unor case din orașele și satele județului sau uciderea celor cunoscuți pentru fapte de corupție²⁰.

¹⁵ *Ibidem*, p. 38.

¹⁶ *Ibidem*, p. 44.

¹⁷ Corneliu Tamaș, *Istoria municipiului Râmnicu-Vâlcea.....*, p. 424.

¹⁸ Ștefan Prală, *op. cit.*, p. 16.

¹⁹ *Ibidem*, p. 17.

²⁰ *Ibidem*, pp. 16-17.

În jurul orelor 15.30, pe o copertină instalată de Ion Fieraru în fața sediului CJ, Marian Măciucă a citit „Programul FSN” în fața mulțimii. Printre cele mai importante măsuri se număra înlăturarea corupției, incompetenței profesionale din rândul întreprinderilor, unităților industriale și instituțiilor. Totodată, se interzicea lucrul în zilele de duminică, a zilelor legale, inclusiv a Crăciunului, Anului Nou și zilele de 1 și 2 ianuarie. Cea mai importantă măsură anunțată era abandonarea rolului conducător al nomenclurii locale de partid și stabilirea unui sistem pluralist de guvernare, la nivel județean, municipal, orașenesc și comunal²¹. De asemenea, Vasile Gorun a vorbit la microfon, afirmând că din anul 1981 a luptat împotriva regimului ceaușist și a comunismului, iar în încheiere a strigat tare „Libertate!”²².

La ora 15.54, circa 5.000 de manifestanți se adunaseră în fața sediului. Au luat cuvântul membrii noii conduceri locale și, ulterior, alți revoluționari, care au vorbit despre importanța înlăturării regimului. La ora 17.30, Marian Măciucă afirma că apa nu era în pericol în oraș, iar fabrica de pâine funcționa permanent. Ulterior, Nicu Bucureanu a anunțat formarea Comitetului provizoriu de conducere și a cerut o viață liniștită în oraș. Se formaseră echipe mixte de cetățeni și lucrători de la Miliție neînarmați. Cetățenii erau rugați să asigure paza orașului²³.

La 17.58, Nicu Bucureanu a salutat sosirea a mii de muncitori cu steaguri tricolore fără stemă, veniți din întreprinderi. Din mulțime s-a strigat „Timișoara nu uita, Vâlcea e alături!”, iar după, o voce de la microfon a anunțat că urma a fi devastat cartierul Ostroveni. Marian Măciucă a cerut ca circa 25-30 de oameni să se deplaseze în cartierele Ostroveni și Nord pentru a verifica situația²⁴.

Membrii Consiliului – noua administrație locală revoluționară, au dorit preluarea fără vărsare de sânge și cu minime distrugerii materiale, a sediului județean. S-au făcut numeroase apeluri la calm către mulțimea din fața sediului, astfel încât să fie depășită euforia și evitate incidentele. De asemenea, noua conducere a dispus măsuri pentru paza și apărarea sediilor județean și municipal, a surselor de apă și energie electrică, a rețelilor de comunicații și energie din zonele Capela și Cozia și a centralelor electrice de pe râurile Olt și Lotru²⁵.

²¹ Corneliu Tamaș, *A Treia Revoluție...*, pp. 52-53.

²² Idem, *Istoria municipiului Râmnicu-Vâlcea...*, p. 423.

²³ Idem, *A Treia Revoluție...*, p. 55.

²⁴ *Ibidem*, p. 57.

²⁵ Corneliu Tamaș, *Istoria municipiului Râmnicu-Vâlcea...*, pp. 424-425.

Confruntat cu această situație, la ora 16.30, secretarul Manole Bivol, care fugise din sediul CJ, a sunat prin telefonul operativ (TO) de la Școala de Ofițeri din municipiu și a discutat cu maiorul Ion Tudor, căruia i-a cerut să îi trimită o mașină care să îl ia. Însă, maiorul Ion Tudor i-a transmis că ar fi mai bine să rămână unde este și să nu se apropie de sediu. Majoritatea nomenclaturiștilor s-au ascuns într-o clasă a Școlii Generale Nr. 5 de lângă Școala de ofițeri de geniu, pentru a fi apărați de furia populației. Sosiți aici, activiștii au propus distrugerea tuturor podurilor de peste râul Olt, iar Manole Bivol și alți activiști de partid au încercat să organizeze o contralovitură împotriva noilor autorități revoluționare, sperând că vor primi sprijin militar din partea colonelului Constantin David de la Școala de Ofițeri de geniu²⁶.

În noaptea de 22 decembrie, între orele 23.00-24.00, s-a format Consiliul Județean de Salvare Națională, care înlocuia Comitetul provizoriu. Noul organism era compus din: economistul Marian Măciucă – președinte, maiorul Ion Tudor – vicepreședinte, Octavian Fieroiu – vicepreședinte-avocat, Ion Toană – secretar jurist, Ion Dârlă – medic. Alți membri erau Mircea Neacșu, inginerii Tudor Șindrilăru, Emil Plăvițiu și Gheorghe Roibu, profesorul Aurelian Pavelescu, Savu Nicula și Cornel Presură. Lista a rămas deschisă, fiind ulterior completată²⁷. Problemele cu care se confrunta Consiliul erau: reacția Miliției și Securității; faptul că județul Vâlcea se afla la intersecția drumurilor către județele Olt și Sibiu, controlate de familia Ceaușescu, iar liderul român avea trei posibile puncte de refugiu în județ – Olănești, Bujoreni, Voineasa; dobândirea legitimității noii conduceri revoluționare a județului, creată spontan, în contextul în care membrii acesteia nu se cunoșteau de dinainte; cum va fi asigurată aprovizionarea populației și funcționarea întreprinderilor alimentare²⁸.

Primele măsuri luate de noul organism revoluționar au fost: atragerea de partea forțelor revoluționare a unităților militare din garnizoana orașului; dislocarea companiei de securitate din cazarma proprie în cazarma unității de Vânători de Munte; trimiterea unei companii de Vânători de Munte care să preia, alături de revoluționari, paza și armamentul sediului Inspectoratului Județean de Miliție și Securitate; trimiterea unei companii de la regimentul de geniu care să preia paza palatului familiei Ceaușescu de la Băile Olănești, asigurată până atunci de o subunitate a Securității; asigurarea de către formațiunile revoluționare înarmate a pazei intrărilor și ieșirilor din Râmnicu

²⁶ Idem, *A Treia Revoluție...*, p. 33.

²⁷ Idem, *Istoria municipiului Râmnicu-Vâlcea...*, p. 425.

²⁸ Ștefan Prală, *op. cit.*, p. 18.

Vâlcea, precum și a unor obiective de importanță strategică (Combinatul Chimic, CET-Govora, Uzina G, Uzinele Sodice Govora, IUCF, Sistemul hidroenergetic de pe Olt și Lotru, tunelele de pe căile ferate din județ, bazinele de apă potabilă, platforma industrială din nordul municipiului) și alte obiective; aducerea, în după-amiaza zilei de 27 decembrie 1989, de către forțele revoluționare, a comandanților Miliției și Securității județului Vâlcea la sediul organului revoluționar constituit²⁹.

După ce aceste măsuri au fost luate, noul organism revoluționar a transmis o telegramă nou-formatului Consiliu Național al Frontului Salvării Naționale de la București, în care își exprima sprijinul față de autoritatea centrală și oferea informații privind situația din județ. Datorită operativității și manierei de lucru a noului organism revoluționar al județului, Vâlcea s-a aflat printre primele 5 județe din țară care au avut control asupra situației și era capabil să ofere sprijin, inclusiv militar autorității centrale³⁰.

Concomitent, prin nota telefonică nr. 1/22 decembrie 1989, Consiliul Județean Vâlcea al FSN a informat toate localitățile județene că puterea fusese preluată de forțe revoluționare și se cerea organelor administrației locale să ia măsuri privind asigurarea ordinii și disciplinei, precum și pentru protejarea avutului obștesc³¹.

Între timp, în noaptea de 22/23 decembrie, foștii nomenclaturiști strânși la Școala Nr. 5, care erau dispuși să își exprime adeziunea la noua conducere a țării reprezentată de FSN, au încercat să revină la Comitetul Județean, însă pe 23 decembrie unul dintre ei a fost alergat și bătut de revoluționari furioși³².

În fața sediului CJ, mulțimea a rămas și în prima parte a zilei de 23 decembrie, iar pe copertină vorbitorii au laudat libertatea câștigată. La ora 12.16, oamenii din fața sediului au plecat acasă³³.

În aceeași zi, la ora 08.00, la ședința cu directorii adjuncți din întreprinderi și comandanții unităților militare, Marian Măciucă a cerut destituirea tuturor directorilor și primarilor comuniști³⁴. Un grup de 20 de tineri au întrebat cu ce drept cei din prezidiu preluaseră puterea, la care Măciucă a răspuns că puterea era peste tot. Mai mulți dintre cei prezenți i-au contestat deciziile. Istoricul Corneliu Tamaș relatează că unul dintre cei aflați de față, colonelul Mihai Dumitrescu, comandantul Centrului Militar Județean

²⁹ *Ibidem*, p. 19.

³⁰ *Ibidem*.

³¹ *Ibidem*, p. 20.

³² *Ibidem*, p. 33.

³³ *Ibidem*, p. 58.

³⁴ Corneliu Tamaș, *Istoria municipiului Râmnicu-Vâlcea...*, p. 425.

Vâlcea, a sugerat să se constituie un Consiliu de Conducere de 100 de oameni, care să fie compus din reprezentanți ai tuturor categoriilor sociale, iar până pe 24 decembrie, la ora 10.00, să fie format. De asemenea, a propus și ca acesta să se ocupe de „problema locuințelor, a buteliilor de aragaz, a televizoarelor color, a pensiilor, de construire a bisericilor ortodoxe, școlilor și a grădinițelor, a aprovizionării populației pentru sărbători”³⁵. În semn de aprobare, cei din sală i-ar fi strigat numele și l-au propus pe Dumitrescu pentru a ocupa funcția de președinte, în locul lui Măciucă, care și-a dat demisia. Colonelul a fost votat de cei peste 80 de oameni prezenți în sală. Însă, în urma unei ședințe a biroului CFSN, retras în sala alăturată pentru a alege un nou președinte al FSN Vâlcea, s-a decis ca succesorul lui Măciucă să fie colonelul în rezervă Severin Baci, propus la ora 10.00. Acesta a acceptat cu rețineri. El l-a numit pe maiorul Ion Tudor în funcția de vicepreședinte și a luat măsuri pentru paza și apărarea tuturor localităților cu militari și gărzi patriotice. Însă, la ora 15.00, Baci a declarat că se îmbolnăvise și a renunțat la funcția de președinte, propunându-l pe Ion Tudor, care a refuzat. Astfel, au apărut condițiile ca, în jurul orei 17.00, să se decidă cooptarea lui Mihai Dumitrescu în CFSN și să devină noul președinte³⁶.

Aportul tinerilor și reorganizarea noilor structuri locale

Concomitent cu ocuparea Comitetului Județean, a avut loc și o „revoluție paralelă”. Pe 22 decembrie, după fuga soților Ceaușescu, la Casa Științei din Ostroveni, a fost înființat Comitetul de Autoapărare a Tineretului Vâlcean, care a acționat aproape o zi în mod independent față de noul comandament de la CJ. Președinte a fost ales Nicolae Cizmaru, iar funcția de vicepreședinte i-a revenit lui Anton Ceaușu³⁷. Conform lui Cizmaru, Comitetul devenise, în jurul orei 15.00, „prima organizație funcțională din țară”, iar în fața Casei Științei se strânseseră mii de oameni. De asemenea, fuseseră organizate grupe de pază la principalele obiective din oraș. Acestea erau compuse din 4-5 persoane înarmate cu ciomege și bastoane³⁸. Totodată, un grup de 7-8 tineri care luaseră cu asalt Comitetul Județean a mers la Casa Științei. Acestora li s-au alăturat grupuri care mărșăluiau pe străzi purtând portretul lui Nicolae Ceaușescu în haine de pușcăriaș, cu căciulă pe cap³⁹.

³⁵ Idem, *A Treia Revoluție...*, p. 53.

³⁶ *Ibidem*.

³⁷ Marian Marin, *La Râmnic tinerii au făcut o revoluție paralelă* în „Informația zilei”, an II, nr. 148, 7 aprilie 1993, p. 1.

³⁸ *Ibidem*, pp. 1, 4.

³⁹ Corneliu Tamaș, *A Treia Revoluție...*, p. 42.

Despre activitatea întreprinsă de Comitetul de la Casa Științei pe 22 decembrie, același Cizmaru relatează: „În prima zi s-au petrecut câteva incidente. La poșta din Ostroveni, un Țigan care voia să fure a scos cuțitul. La complexul din Petrișor câțiva inși au atacat restaurantul. Am aflat ulterior că ar fi fost puși de responsabilul cârciumii. Conform ordinelor primite prin televiziune am format echipe de control care verificau autoturismele. S-au confiscat sute de arme albe. În seara de 22, grupele noastre de pază și control, în câteva locuri, au intrat în conflict cu gărzile patriotice. Atunci am luat contact cu domnul colonel Baciuc care, aflând de existența noastră ne-a declarat «La aceasta nu m-am gândit». Ulterior ne-a repartizat un ARO și o Dacie pentru a controla punctele de pază și a interveni operativ, în caz de nevoie”⁴⁰.

Severin Baciuc conducea comandamentul de la CJ Vâlcea. Tinerii revoluționari au fost implicați și în fenomenul terorist, fiind confundați cu aceștia: „Pe 24, la ora 4 dimineața ne-a chemat domnul Baciuc care ne-a trimis în Troianu. Noi am burdușit mașinile. Eram vreo douăzeci și am apărut destul de zgomotoși în zonă. Soldații prezenți s-au speriat. Tocmai atunci se zvonise că vin teroriștii...”⁴¹.

În cealaltă parte a orașului, la CJ, tineretul a fost organizat de Ion Fieraru, ca președinte al Societății „Frăția”, iar paza imobilului era asigurată de un grup de tineri conduși de Anton Ceaușu alături de militari ai gărzilor patriotice. Membrii Societății au lansat în oraș manifeste care arătau că „Libertatea a fost cucerită cu sânge, acum este rândul rațiunii”⁴² și că fusese creat Tribunalul Militar Extraordinar, care pe lângă acte de terorism îi judeca și pe provocatori, anume pe cei care lansau zvonuri, înlesneau acte de dezordine și terorism și nu aveau nicio activitate. De asemenea, a fost creat un Consiliu al Tineretului la sediul Sindicatelor din Calea lui Traian, avându-l ca președinte pe Laurențiu Ghioca. Totodată, structuri ale tineretului au fost organizate și la sediul Sindicatelor de către inginerul Laurențiu Ghioca și profesorul Tiberiu Pană. Aici, Ion Fieraru l-a numit ca președinte al Ligii pentru tineret pe Ștefan Prală, în seara de 23/24 decembrie, și s-a creat un Comitet de acțiune care, cu ajutorul Miliției, verifica autoturismele⁴³. Prală i-a condus pe tinerii vâlceni pentru a dona sânge oamenilor răniți în timpul Revoluției, la București⁴⁴.

Doi dintre tinerii aflați în mulțime, la CJ, țineau o bucată de pânză pe care era scris „Îl vrem pe Coman!”, fostul prim-secretar al județului Vâlcea din perioada 1976-1984, în timpul căruia Râmnicu Vâlcea cunoscuse o puternică

⁴⁰ Marian Marin, *op. cit.*, p. 4.

⁴¹ *Ibidem*.

⁴² Corneliu Tamaș, *A Treia Revoluție...*, p. 41.

⁴³ *Ibidem*, pp. 41-42.

⁴⁴ *Ibidem*, p. 86.

dezvoltare urbanistică, sportivă și industrială. Această revendicare s-ar fi făcut simțită și anterior, pe 22 decembrie, la momentul luării cu asalt a CJ, când, conform istoricului Sorin Oane, unii oameni au strigat „Îl vrem pe Coman”⁴⁵. De asemenea, după cum relatează colonelul Mihai Dumitrescu, mai mulți oameni au propus, spre finalul anului 1989, ca la conducerea județului să fie readus Coman: „Prin 27, 28.12.1989, mulțimea adunată în fața prefectului, după ce ne-a cerut detalii despre noi și proiectele de viitor și-a exprimat propunerea de a-l readuce în județ pe domnul Coman, fost prim-secretar. Am încercat să soluționez și această doleanță, dar domnul Coman ne-a refuzat politicos, deoarece avea probleme de sănătate”⁴⁶.

Revoluția a dus și la abolirea presei comuniste la nivel local. În ziua de 22 decembrie, la orele 21.30, la tipografia redacției cotidianului „Orizont” – oficiosul PCR Vâlcea, aflată la etajele 6-7 ale Consiliului Județean, ziariștii au redactat un nou cotidian – „Orizonturi Noi”, după ce au primit hârtie din partea directorului tipografiei, Dumitru Secanu. Grupul de tineri pătrunși în sediu a publicat primul comunicat al tineretului revoluționar și lista conducerii provizorii⁴⁷. Ziarul va deveni oficios al nou-constituitului FSN Vâlcea. În dimineața zilei de 23 decembrie 1989, apar 1.000 de exemplare ale noului ziar „Orizonturi noi”. Conform lui Ștefan Prală, președintele Organizației Asociației Luptătorilor din Decembrie ’89 Vâlcea, ziarul a avut un aport legitimator pentru noua conducere locală, deoarece „a rezolvat în mare măsură criza de autoritate, constituind ceea ce cu o zi mai înainte nu fusese decât speranță și spaimă”⁴⁸.

Atitudinea noilor autorități față de Miliție și Securitate

Pe 22 decembrie, nucleul constituit la CJ a dezbătut două variante de acțiune: organizarea mulțimii și atacarea sediilor Miliției și Securității pentru a prelua forțat controlul, sau negocierea cu comandanții celor două structuri de forță pentru obținerea controlului în mod pașnic. În cele din urmă, s-a optat pentru calea pașnică, iar comandanții Miliției și Securității s-au dovedit cooperanți. Însă, situația s-a tensionat la ora 22.00, când un anunț diversionist de la postul național a chemat populația să ia cu asalt sediile celor două organe de represie. Astfel, mii de cetățeni au luat cu asalt cele două clădiri, iar

⁴⁵ Sorin Oane, *Poveștile Râmnicului*, Râmnicu Vâlcea, f.e., 2025, p. 477.

⁴⁶ Zenovia Zamfir, Ioana Ștefănescu, *La datorie sub falduri tricolore. Generalul Mihai Dumitrescu*, Râmnicu Vâlcea, Editura Fortuna, 2006, p. 68.

⁴⁷ Corneliu Tamaș, *A Treia Revoluție...*, p. 47.

⁴⁸ Ștefan Prală, *op. cit.*, p. 19.

conflictul risca să devină unul armat. Însă, pentru a se evita dezastrul, noile autorități au chemat o companie de vânători de munte de la Vlădești, care a intrat între Securitate și populație. Cu această ocazie, militarii au preluat controlul sediilor și au descoperit într-o clădire a curții interioare o unitate a Securității, înarmată cu toate tipurile de armament și muniție, în cantități mari. În cele din urmă, conflictul s-a stins, iar cele două sedii au fost ocupate de Armată și revoluționari, care au preluat armamentul din interiorul clădirilor⁴⁹.

Consiliul Județean al FSN Vâlcea a dat o serie de dispoziții, privind cele două organe represive: ocuparea sediilor Securității și Miliției; dezarmarea personalului din interiorul clădirii; inventarierea și sigilarea armamentului și muniției aflate în sediu; sigilarea centralei telefonice și de ascultare; efectuarea apelului nominal al cadrelor Securității și Miliției, dispunându-se consemnarea personalului operativ în clădire, sub supravegherea revoluționarilor; personalul din aparatul de Miliție și Securitate aflat la domiciliu sau în misiune să poată intra în sediu și să beneficieze de protecția revoluționarilor; plecarea manifestanților, în mod organizat, către sediul provizoriu al Consiliului Județean al FSN și intrarea în dispozitiv a companiei de vânători de munte. Scopul acestor acțiuni era anihilarea organelor de Miliție și Securitate, iar comandanții lor au fost conduși de revoluționari la sediul Consiliului Județean al FSN, unde s-au pus la dispoziția Revoluției. Astfel, precum și prin cooperarea cu unitățile militare și domolirea exceselor manifestanților, s-a dus la evitarea vărsărilor de sânge⁵⁰.

În jurul orelor 13.30-14.00, circa 1.000 de oameni au ajuns în fața sediului Inspectoratului Județean al Ministerului de Interne, majoritatea în stare de ebrietate. Ei cereau eliberarea tuturor deținuților politici reținuți la Miliție. Unii s-au urcat pe grilajul de fier al gardului din fața instituției. Armamentul de la cadre a fost retras și închis în camera de armament, care a fost încuiată cu grătele de fier, sigilată și pusă pază⁵¹.

Au avut loc discuții între două delegații a câte trei persoane ce reprezentau manifestanții și Miliția. Milițienii le-au arătat magazia de armament sigilată și pusă sub pază, precum și integritatea întregii cantități de armament și muniție din dotare, pentru a se convinge că toate cadrele Miliției predaseră armele și muniția. De asemenea, s-au verificat dosarele celor din arest, și li s-a arătat că erau reținuți numai cei vinovați de fapte penale⁵².

Delegații manifestanți au cerut ca la CJ să meargă câte un delegat din partea Miliției și Securității pentru a discuta cu noua conducere. Au fost

⁴⁹ *Ibidem*, p. 22.

⁵⁰ *Ibidem*, pp. 22-23.

⁵¹ Corneliu Tamaș, *A Treia Revoluție...*, p. 60.

⁵² *Ibidem*.

desemnați maiorul Dumitru Stănescu – unul dintre cei care făcuse parte din delegația Miliției și colonelul de securitate Ovidiu Popescu. Acesta, odată ajuns la CJ, a anunțat mulțimea că Securitatea era alături de popor, că nu va fi reprimată nicio demonstrație și a făcut apel să nu se treacă la acte de vandalism. De altfel, unitățile de Miliție și Securitate au fost primele care au trecut de partea populației și a Revoluției⁵³.

Un nou grup de manifestanți a venit la sediul Inspectoratului Județean al Ministerului de Interne în noaptea de 22 spre 23 decembrie, decis să îi linșeze pe securiști. Doi dintre aceștia au sărit gardul în curte și au aruncat cu pietre în geamul de la Securitate. Însă, au fost împrăștiați de către armata aflată de pază. Pe 23 decembrie, un grup de delegați ai revoluționarilor a venit pentru a verifica numeric armamentul⁵⁴.

Pe 24 decembrie, colonelul Mihai Dumitrescu, președintele Consiliului Provizoriu al FSN Vâlcea, s-a întâlnit, la sediul fostei Securități, cu reprezentanții instituției represive. Există două variante privind desfășurarea întâlnirii. Prima – în urma unei convorbiri de 30 de minute, s-a stabilit ca o treime din cadrele sale să stea la datorie, în instituție, o treime la odihnă, la casele lor, iar încă o treime la studiu, în birourile respective. Misiunile rămase erau protecția și apărarea marilor obiective bancare, economice și industriale ale județului Vâlcea, deoarece, în opinia lui Mihai Dumitrescu, „o țară, un județ, o mare unitate economică nu pot trăi fără acțiuni de cercetare și contracercetare, fără spionaj și contraspionaj”⁵⁵.

Fenomenul terorist

Ca în întreaga țară, și în Râmnicu Vâlcea s-a făcut simțit fenomenul terorist, prin răspândirea de zvonuri ce s-au dovedit a fi, de fapt, dezinformări. La televiziune s-a transmis știrea că ar fi posibil ca Ceaușescu să se refugieze în județul Vâlcea, la vila sa din Băile Olănești, unde ar fi dispus de forțe ale Securității și baza logistică necesară înăbușirii Revoluției. Se primiseră și telefoane, telegrame și alte informații privind otrăvirea apei din bazinele municipiului – Petrișor și Capela. Alte dezinformări vizau acțiuni de distrugere a infrastructurii și industriei locale: formațiuni de elicoptere și avioane ar fi survolat zonele Olănești și a barajului Vidra pentru a distruge obiective de interes strategic; grupări înarmate neidentificate ar fi intenționat să distrugă releul radio și TV de pe Muntele Cozia; s-ar fi vizat aruncarea în aer a Combinatului Chimic, inclusiv a secțiilor de fosgen și clor, precum și a

⁵³ *Ibidem*, pp. 60-61.

⁵⁴ *Ibidem*, p. 61.

⁵⁵ Zenovia Zamfir, Ioana Ștefănescu, *op. cit.*, p. 51.

depozitelor de muniții și armament, a celor de explozibil și atacarea rezervelor statului, în scopul distrugerii lor; existența unor grupuri de teroriști care urmau să atace diferite obiective și să pericliteze viețile oamenilor; deplasarea în zonă a unor persoane care intenționau să distrugă barajele hidrocentralelor de pe Olt⁵⁶.

Confrunțați cu această situație, noua conducere a județului a stabilit ca sarcină prioritară apărarea sediului CJ, a surselor de apă și energie electrică, a releelor de pe Dealul Capela și Muntele Cozia, precum și ale hidrocentralelor de pe râurile Olt și Lotru⁵⁷. În acest sens, maiorul Ion Tudor a luat legătura cu unitățile militare din Râmnicu Vâlcea, cărora le-a comunicat situația și necesitatea de a pune la dispoziția CFSN subunități militare pentru paza principalelor obiective din oraș și județ, pe baza unei planificări pe care a anunțat-o telefonic. Comandanții au fost receptivi, iar misiunile s-au executat la scurt timp după, mai puțin comandantul Garnizoanei militare, colonelul David Constantin, care a refuzat colaborarea fiindcă în unitatea sa se strânsese fosta conducere comunistă a județului, printre care și secretarul Manole Bivol. Astfel, au fost întărite cu unități militare sediile Comitetului Județean, Miliției și Securității – luate cu asalt de revoluționari, precum și bazinele de apă Petrișor și Capela și releul radio Înătești. Au fost constituite și patrulare mixte de pază, iar controlul circulației a garantat readucerea ordinii și disciplinei în oraș. De asemenea, gărzi civice formate din gărzi patriotice, milițieni și grupuri mari de tineri, au patruleat noaptea prin toate cartierele Râmnicului, prevenind astfel orice încercare de distrugere și jafuri ale magazinelor, gospodăriilor și obiectivelor administrative. Au fost organizate și filtre la intrările în municipiu și județ, grupe de autoapărare la fiecare scară de bloc din oraș, paza la depozitele alimentare de interes național și de risc, precum și rezervoarele de apă de la Petrișor și Cetățuia⁵⁸. Totodată, tinerii au format un comitet de acțiune, iar sub îndrumarea lui Vasile Taifas și Ștefan Prală au creat gărzi civice compuse din gărzile patriotice și grupuri mari de tineri, care au patruleat toate cartierele municipiului⁵⁹.

În seara zilei de 22 decembrie și noaptea de 22 spre 23 decembrie, noii conducători a județului, reprezentată de CFSN, i-au fost sesizate anumite acțiuni militare ce s-ar fi aflat în desfășurare în diverse zone ale orașului și județului Vâlcea: tancuri ce veneau de la Pitești și Sibiu, elicoptere ce survolau peste Drăgășani, pe muntele Văleanu și la barajul Vidra. Scopul deplasării tancurilor

⁵⁶ Ștefan Prală, *op. cit.*, p. 20.

⁵⁷ Sorin Oane, *op. cit.*, p. 477.

⁵⁸ Corneliu Tamaș, *A Treia Revoluție...*, pp. 64-65.

⁵⁹ *Ibidem*, p. 66.

ar fi fost protejarea lui Nicu Ceaușescu, care dorea să ajungă la București⁶⁰, însă în realitate era vorba de mașini militare ale UM 01036, care se întorceau din misiunea de la Sibiu⁶¹. De asemenea, pentru a întâmpina tancurile care ar fi venit dinspre Pitești, căpitanul Vasile Taifas s-a dus cu un echipaj de Miliție pentru a le ieși în întâmpinare, însă a ajuns până în municipiul argeșean fără a întâlni vreun tanc⁶². Totodată, scopul elicopterelor din zona Drăgășani era să distrugă hidrocentrala de la Ciunget, pentru a inunda localitățile în aval⁶³.

În noaptea de 22 spre 23 decembrie, membrii Biroului Județean și Municipal de Partid și conducătorii unor unități militare care aveau punctul operativ la Școala Generală Nr. 5, au pregătit o acțiune contrarevoluționară, pentru a înăbuși Revoluția, a-i lichida conducătorii și a recâștiga puterea. Însă, din cauza numărului mic de aderenți și a acțiunilor organizate de CFSN Vâlcea, alături de locuitori și forțele militare, aceasta a eșuat⁶⁴.

În aceeași noapte, persoane neidentificate au încercat să organizeze atacuri armate în diferite puncte ale județului. La Râmnicu Vâlcea s-a tras cu armament de infanterie în zone precum: Muzeul Satului – Bujoreni; la Spitalul Județean înspre stația PECO, unde a fost rănit prin împușcare un civil; pe Dealul Capela, spre unitatea de Vânători de Munte, unde a fost rănit un tânăr; în zona depozitului militar de muniție și armament din Budești, paza depozitului a răspuns cu foc, iar o subunitate militară le-a venit în sprijin; la PECO – Troianu, gărzile revoluționare înarmate care asigurau paza intrării în municipiu, după somațiile făcute, au tras asupra unui autoturism care nu s-a oprit la control, iar pasagerul din dreapta șoferului a fost rănit⁶⁵.

Pe 23 decembrie 1989, la ora 04.00, directorul Întreprinderii de Utilaj Chimic și Forjă – una dintre cele mai mari întreprinderi din județ, cerea CFSN să intervină pentru dezamorsarea unui conflict iminent. Acesta a fost aplanat prin înlocuirea directorului existent⁶⁶.

Ca urmare a lansării acestor zvonuri, CFSN Vâlcea a convocat o ședință în dimineața zilei de 23 decembrie, la ora 07.00, la sediul acestuia, la care au fost chemați toți conducătorii întreprinderilor și instituțiilor din județ. Aceștia au fost informați că puterea fusese preluată de CFSN, la care trebuiau să adere și li s-a cerut continuarea activității în regim normal. Totodată, li

⁶⁰ *Ibidem*, p. 69.

⁶¹ *Ibidem*, p. 77.

⁶² *Ibidem*, p. 84.

⁶³ *Ibidem*, pp. 69-70.

⁶⁴ Ștefan Prală, *op. cit.*, p. 23.

⁶⁵ *Ibidem*.

⁶⁶ *Ibidem*.

s-a pus în vedere să ia măsuri de pază a unităților și de prevenire a actelor de sabotaj, a distrugerilor și pagubelor de orice fel. De asemenea, participanții au primit câte un exemplar al noului ziar „Orizonturi noi”, care conținea apeluri la calm, rațiune și echilibru și informații privind derularea evenimentelor și situația reală. Ziarul publicase și componența noului Consiliu Județean Vâlcea al FSN. Măsurile luate au garantat buna aprovizionare a populației cu alimente de strictă necesitate. La inițiativa CFSN Vâlcea s-a organizat și colectarea și expedierea unor importante cantități de alimente în transporturi succesive revoluționarilor din București⁶⁷.

Și în următoarele nopți, „teroriștii” au tras în diferite zone ale orașului, precum și în județ, culminând cu un atac concentrat al forțelor ostile Revoluției. În noaptea de 26 spre 27 decembrie 1989, în jurul orei 01.00 s-a declanșat un puternic schimb de focuri între subunitatea care păzea bazinul de apă potabilă de pe dealul Petrișor și grupuri de teroriști puternic înarmate⁶⁸.

Pentru a sprijini militarii și revoluționarii înarmați care apărau bazinele cu apă, au fost trimise o subunitate militară de la Școala superioară de geniu, două subunități de gărzi patriotice, iar de la unitatea de vânători de munte, două mașini de luptă dotate cu mitraliere și aruncătoare de grenade, care au ocupat poziții de luptă, respingând atacul „grupărilor teroriste”, urmărite ulterior prin pădure pe o distanță de circa 2 km, până când adversarul nu a mai răspuns la foc. După noaptea de 26 spre 27 decembrie, atacurile au scăzut în intensitate, iar către Anul Nou 1990, au încetat definitiv⁶⁹.

Conducerea CJ al FSN Vâlcea a primit telefonic informații de la consiliile locale ale FSN din Horezu, Drăgășani, Olănești și Voineasa, care semnalau prezența în acele zone a unor elicoptere, zgomote puternice de motoare și semnale luminoase. Pentru verificarea informațiilor primite s-au pus în alertă subunități militare însoțite de revoluționari înarmați, care au controlat localitățile⁷⁰. În ciuda acestor zvonuri, nu au fost depistați teroriști, iar rezistența organizată a regimului comunist în județul Vâlcea nu a existat.

Reorganizarea administrației locale

Începând din data de 23 decembrie, CJ a dispus înlocuirea primarilor și viceprimarilor cu probleme de propagandă din toate cele 85 de localități ale județului. Astfel, se desființau structurile de putere ale PCR, trecându-se la

⁶⁷ *Ibidem*, p. 21.

⁶⁸ *Ibidem*, p. 23.

⁶⁹ *Ibidem*, p. 24.

⁷⁰ *Ibidem*.

constituirea consiliilor locale ale FSN. De asemenea, au fost destituite cadrele de conducere și directorii compromiși de la direcțiile subordonate Consiliului Județean Vâlcea. Totodată, CJ a fost lărgit prin cooptarea de noi membri și constituirea comisiilor de lucru pe domenii de activitate precum: industria, agricultura, comerțul, administrația locală, învățământul și cultura⁷¹.

În seara de 23 decembrie s-a format primul Consiliu Provizoriu al Frontului Salvării Naționale (CPFSN), care ulterior s-a mărit către zilele de 26 și, ulterior, 31 decembrie. Președinte a fost ales colonelul Mihai Dumitrescu, comandantul Centrului Militar, vicepreședinți – Octavian Fieroiu, jurist și Victor Popescu, economist, secretar executiv – Ion Oltea Toană, jurist și alți membri precum Viorel Popescu, matematician, Ion Țambrea, inginer economist, etc. Au fost formate și diverse comisii responsabile cu domenii precum Agricultură, Industria Economică, Sport-Învățământ, Tineretul, Juridică și Urbanistică, Apărarea, Distribuirea Ajutoarelor. De asemenea, a fost creat un Tribunal Militar Revoluționar și un sector responsabil cu cererile, reclamațiile și sesizările locuitorilor. Conducerea Primăriei județului Vâlcea era asigurată de inginerul economist Traian Sabău. Fuseseră încadrați 57 de lucrători și funcționari în noile structuri administrative. Primăria județului a funcționat ca instituție economică, financiară și administrativă subordonată președintelui și biroului executiv al CPFSN Vâlcea. Din consiliu au făcut parte și primarul, viceprimarul și secretarul, fiecare având drept de vot⁷².

Schimbarea administrativă de la Râmnicu Vâlcea s-a repercutat și la nivelul comunelor vâlcene. Spre exemplu, pe 24 decembrie 1989, obștea comunei Bunești, s-a adunat pentru a alege un consiliu comunal, drept răspuns la îndemnul FSN, ca organismele noii structuri democratice a țării să își înceapă activitatea de refacere a țării prin intrarea în subordinea CFSN și adoptarea unor măsuri politice, sociale, administrative și economice. Aici, au fost arse lucrările lui Ceaușescu, despre care muncitorul Gheorghe Pleșca a afirmat pentru „Orizonturi noi”, că „ne-au făcut mult rău, dar pentru ele au fost distruse păduri întregi. Măcar să recuperăm hârtia, că restul...”⁷³. De asemenea, Cornel Jugănar, AMC-ist la Combinatul Chimic spunea aceluiași ziar: „Toți tinerii comunei suntem gata să apărăm Revoluția, să slujim țara. Dacă este nevoie mergem acolo unde ne cheamă țara cu arma în mână”⁷⁴. Corespondentul din Bunești al noului ziar „Orizonturi noi” a vorbit și cu alți

⁷¹ *Ibidem*, pp. 24-25.

⁷² Zenovia Zamfir, Ioana Ștefănescu, *op. cit.*, pp. 48-50.

⁷³ Iulian Popescu, *Revoluția pe viu: Suntem cu Țara* în „Orizonturi noi”, an I, nr. 3, 25 decembrie 1989, p. 1.

⁷⁴ *Ibidem*.

localnici, care și-au exprimat acordul unanim față de Revoluție. Totodată, obiective din localitate precum magazinele, școala, dispensarul și sediul consiliului erau păzite cu strășnicie. Erau păzite și fântânile⁷⁵, ca urmare a avertismentelor anunțate la televiziune legate de o otrăvire a apei.

Chemarea CFSN i-a determinat pe muncitorii din unitățile industriei alimentare să acționeze pentru asigurarea normală a aprovizionării populației. Astfel, conform Direcției Comerciale, în zilele de 23 și 24 decembrie, în municipiul Râmnicu Vâlcea au fost livrate unităților de desfacere 6 tone carne de oaie, 5 tone carne de pasăre, 4,4 tone carne tocată de vită, 2,6 tone de preparate din carne. Totodată, în aceleași zile, populația a avut la dispoziție 10.542 litri, respectiv 13.462 litri de lapte și preparate de lapte, asigurându-se și necesarul de pâine la cerere⁷⁶.

Concluzii

În ciuda faptului că au existat violențe și cazuri în care moartea a fost evitată la limită, Revoluția din Râmnicu Vâlcea a marcat răsturnarea regimului comunist pe cale pașnică, influențată de evenimentele ce se petreceau la București. Astfel, căderea lui Nicolae Ceaușescu s-a repercutat și în Râmnicu Vâlcea, unde schimbarea vechilor structuri locale de putere s-a făcut rapid, în urma fugii nomenclaturii PCR Vâlcea, trecerii armatei de partea poporului și formării unei noi administrații locale compuse ad-hoc din revoluționari.

Noile provocări cu care s-a confruntat administrația – gestionarea bunei alimentații a populației, combaterea dezinformărilor privind posibile acțiuni teroriste, dificultățile stabilirii unei conduceri centrale de durată, încercarea vechii nomenclaturi de a organiza o contrarevoluție și discuțiile divergente privind decomunizarea administrativă, au fost rezolvate datorită cooperării dintre noua conducere locală, armată și reprezentanții Miliției și Securității. Stabilitatea locală a fost facilitată și de aderarea la CFSN, al cărui program central a fost implementat în județul Vâlcea. Astfel, comparativ cu restul țării, Revoluția din Râmnicu Vâlcea a fost un caz fericit în care căderea comunismului nu a dus la pierderea de vieți omenești.

⁷⁵ *Ibidem.*

⁷⁶ *Aprovizionarea populației decurge normal în Ibidem, p. 3.*

Bibliografie

1. „Informația zilei” aprilie 1993.
2. „Orizonturi noi” decembrie 1989.
3. OANE, Sorin, *Poveștile Râmnicului*, Râmnicu Vâlcea, f.e., 2025.
4. PRALĂ, Ștefan, *Desfășurarea Revoluției Române din Decembrie 1989 în județul Vâlcea* în Matei, Călin T., *Decembrie fierbinte: Vâlcea '89*, Râmnicu Vâlcea, Editura Almaron, 2004, pp. 12-26.
5. TAMAȘ, Corneliu, *A Treia Revoluție. Câteva zile din decembrie 1989 în județul Vâlcea*, Râmnicu Vâlcea, Editura Conphys, 2006.
6. Idem, *Istoria municipiului Râmnicu Vâlcea*, Râmnicu Vâlcea, Editura Conphys, 2006.
7. ZAMFIR, Zenovia, ȘTEFĂNESCU, Ioana, *La datorie sub falduri tricolore. Generalul Mihai Dumitrescu*, Râmnicu Vâlcea, Editura Fortuna, 2006.